

Брюксел, 4 октомври 2024 г.
(OR. en)

14191/24

ACP 104
PTOM 16
GROENLAND 2
FIN 866
RELEX 1222

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	4 октомври 2024 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2024) 437 final
Относно:	ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА относно изпълнението на финансовата помощ, предоставена на отвъдморските страни и територии по линия на Решението за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия, и на 11-ия Европейски фонд за развитие през 2023 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 437 final.

Приложение: COM(2024) 437 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.10.2024 г.
COM(2024) 437 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

**относно изпълнението на финансовата помощ, предоставена на
отвъдморските страни и територии по линия на
Решението за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия, и
на 11-ия Европейски фонд за развитие през 2023 г.**

**Доклад относно изпълнението на финансовата помощ, предоставена на
отвъдморските страни и територии по линия на
Решението за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия, и
на 11-ия Европейски фонд за развитие през 2023 г.**

Въведение

2023 г. бележи третата година от 7-годишния период в отношенията между Европейския съюз (ЕС) и 13-те отвъдморски страни и територии (ОСТ), след Решението за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия (РОАГ), през 2021 г.¹

Партньорството между ОСТ и ЕС се основава на част IV от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и РОАГ, прието в съответствие с член 203 от ДФЕС. В съответствие с член 1 от РОАГ целта на Решението е да се подкрепи устойчивото развитие на ОСТ и да се утвърдят ценностите на Съюза по света.

РОАГ „обединява“ два предишни инструмента — предишното Решение за отвъдморско асоцииране (РОА)², подпомагано от Европейския фонд за развитие, и допълнителното Решение за Гренландия³, финансирано от бюджета на ЕС — в един инструмент с един и същ източник на финансиране (бюджета на ЕС), който вече се прилага за всички ОСТ.

С новото решение се осигурява основанието за програмиране на сътрудничеството с ОСТ за периода 2021—2027 г., което се основава на задълбочен политически и стратегически диалог. За този периода са предвидени 500 милиона евро във връзка с РОАГ.

Като се отчитат специфичните нужди и предизвикателствата, пред които са изправени ОСТ, сътрудничеството за периода 2021—2027 г. се насочва към действия от взаимен интерес за ОСТ и ЕС. Въз основа на многогодишните индикативни програми (МИП) приоритетните области за сътрудничество в рамките на РОАГ са по-специално екологичният преход, цифровизацията, работните места и растежът, както и човешкото развитие. До края на 2023 г. бяха приети всички 16 МИП — 12 териториални МИП плюс регионалната МИП за ТААФ⁴, 2 регионални МИП за регионите на Карибите и Тихоокеанския басейн и 1 вътрешнорегионална МИП — от които 2 през 2023 г. (Уолис и Футуна и вътрешнорегионална МИП).⁵

През 2023 г. продължиха да се изпълняват редица действия, финансирани от 11-ия Европейски фонд за развитие съгласно предишното Решение за ОСТ⁶.

¹ Решение (ЕС) 2021/1764 на Съвета от 5 октомври 2021 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз, включително отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна (Решение за отвъдморското асоцииране, включително Гренландия).

² Решение на Съвета 2013/755/ЕС за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз.

³ Решение 2014/137/ЕС на Съвета за отношенията между Европейския съюз, от една страна, и Гренландия и Кралство Дания, от друга страна.

⁴ Terres australes et antarctiques françaises/Френски южни и антарктически територии.

⁵ За допълнителна информация относно ОСТ и приетите МИП, моля, посетете: [Отвъдморски страни и територии — Европейска комисия \(eur-ropa.eu\)](https://eur-ropa.eu).

⁶ Вж. бележка под линия 3.

Поради това настоящият доклад обхваща дейностите и предоставената подкрепа и по двете решения през 2023 г.:

- в **част I** от настоящия доклад се представя постигнатият напредък по линия на предишното Решение за откъдморското асоцииране (РОА) и на 11-ия ЕФР през 2023 г.;
- в **част II** от доклада се представя постигнатият напредък във връзка с изпълнението на Решението за откъдморското асоцииране, включително Гренландия (РОАГ), в съответствие с член 86;
- в **част III** се подчертава постигнатият напредък в диалога между ЕС и ОСТ през 2023 г.;
- в **част IV** се представя преглед на следващите стъпки за 2024 г. и след това;
- В **приложението** са включени подробности за финансовата помощ, предоставена на ОСТ през 2023 г.

I. СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪГЛАСНО 11-ИЯ ЕФР ЗА ОСТ ПРЕЗ 2023 г.

Финансови ресурси по линия на 11-ия ЕФР за ОСТ (предишното Решение за откъдморско асоцииране)

Ресурсите по линия на 11-ия ЕФР, налични за ОСТ за периода 2014—2020 г., бяха разпределени по следния начин в съответствие с приложение 2 към предишното Решение за откъдморско асоцииране:

- 229,5 милиона евро за териториално (двустранно) сътрудничество;
- 100 милиона евро за регионално сътрудничество и сътрудничество с всички ОСТ;
- 21,5 милиона евро за финансиране на хуманитарна и спешна помощ;
- 5 милиона евро за финансиране на лихвени субсидии и техническа помощ във връзка с Инвестиционния механизъм за ОСТ;
- 8,5 милиона евро за изследвания и техническа помощ.

За териториално разпределение по линия на 11-ия ЕФР бяха допустими 16 ОСТ. Сътрудничеството между ОСТ се насърчава чрез единна тематична програма за всички ОСТ (Green Overseas (Зелени откъдморски територии, текуща), в допълнение към три регионални програми.

Бившите ОСТ на Обединеното кралство продължиха да бъдат допустими за финансиране по линия на ЕФР до приключването на съответните текущи програми.

Положението през 2023 г.

а) Териториално сътрудничество

Териториалните програми на Аруба и Бонер продължиха да се изпълняват през 2023 г., а сътрудничеството със Синт Мартен и Кюрасао все още е на много ранен етап.

• Карибски регион

Аруба продължи изпълнението на своята програма за висшето образование (12,29 милиона евро, отпуснати до края на 2023 г.), като въведе в университета учебна

програма в областта на науките, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ) и приключи строителните работи по физическото изграждане на новия факултет и новите лаборатории, които ще бъдат открити през 2024 г.

В **Бонер** беше постигнат напредък по програмата за подпомагане на бюджета в областта на младежта (2,21 милиона евро, изплатени до 2023 г.) и се очаква да приключи през 2024 г.

През 2023 г. **Синт Мартен** продължи работата си по документацията за обществена поръчка за изпълнението на действие в сектора на водоснабдяването и канализацията, извършено с техническа помощ, за развитие на трансгранично сътрудничество със съседния Сен Мартен (най-отдалечен регион на ЕС). Синт Мартен се възползва и от изграждането на устойчивост и способност за отговор при бедствия в рамките на спешния пакет за 11-ия ЕФР (4,87 милиона евро, изплатени до 2023 г.) за изграждането на спешен подслон.

В рамките на програмата за повишаване на устойчивостта на **Кюрасао** продължи подготвителната работа по документацията за обществена поръчка след сключването на споразумението за финансиране в края на 2021 г. Очаква се договорот да бъде подписан през 2024 г.

б) Регионално сътрудничество

• Тихоокеански регион

В Тихоокеанския регион програмата за регионално сътрудничество PROTEGE (Регионален проект за устойчиво управление на екосистемите в тихоокеанските територии, 36 милиона евро) е насочена към справянето с проблемите, свързани с изменението на климата и влошаването на състоянието на екосистемите. Конкретните резултати от програмата PROTEGE са със силна практическа насоченост, като целите включват обмен на най-добри практики в областта на селското и рибното стопанство между ОСТ от Тихоокеанския регион. Споразумението за финансиране беше удължено до октомври 2024 г., за да се осигури допълнително време за изпълнение на дейностите.

• Карибски басейн

В Карибския басейн регионалната програма RESEMBID (Resilience, Sustainable Energy and Marine Biodiversity, Жизнеспособност, устойчива енергия и морско биоразнообразие, 42,67 милиона евро, от които 2,67 милиона евро от пакет Б под формата на подкрепа във връзка с COVID-19) е съсредоточена върху изграждането на устойчивост, устойчивата енергия и морското биологично разнообразие. Докато местните териториални действия подпомагат устойчивите публични политики в целевите области на равнището на всяка отделна територия, регионалните действия засилват цялостното въздействие на интервенцията чрез обединяване на опит и ноу-хау, обмен на познания и взаимно обучение между всички територии. През 2023 г. изпълнението продължи с ускорени темпове чрез 47 проекта за безвъзмездна финансова помощ, обхващащи всички територии бенефициери (понастоящем 40 проекта са в процес на изпълнение, а 7 проекта са приключили). По линия на програмата също така бяха постигнати значителни резултати в областта на устойчивостта и готовността във връзка с рискове от бедствия, и по-специално по отношение на диагностичните доклади относно готовността за справяне с извънредни ситуации и реакцията при бедствия във всички ОСТ и по отношение на засиленото партньорство с Механизма за застраховане срещу рискове от бедствия в Карибския

басейн (Caribbean Catastrophe Risk Insurance Facility (CCRIF). Приключиха всички дейности, свързани с готовността за справяне с рискове от бедствия. До момента са изплатени 23,33 милиона евро.

- **Индийски океан**

Въпреки значителните логистични ограничения и затрудненото начало поради COVID-19 проектът RECI (Restoration of Islands Ecosystems in the Indian Ocean, Възстановяване на островните екосистеми в Индийския океан, 4 милиона евро) по линия на 11-ия ЕФР продължи да се развива с много добра скорост през цялата 2023 г. Значителна част от средствата бяха отпуснати през 2023 г. като част от подготовката и изпълнението на операцията по ликвидирание в остров Амстердам (дератизация). Следва да се отбележат редица комуникационни дейности: комуникационни планове за операциите в островите Тромелин и Амстердам и публикуването на статии, изготвянето на брошура за RECI, печат за RECI и няколко видеоматериала. През юли 2022 г. беше вече подписано изменение на споразумението за финансиране, с което периодът на изпълнение беше удължен с 20 месеца (до 12 януари 2025 г.), за да може всички планирани дейности да бъдат приключени.

- **Тематичната програма за всички ОСТ Green Overseas (Зелени отвъдморски територии) — GO**

Тази програма, финансирана от 11-ия ЕФР, е с бюджет от 17,8 милиона евро и обхваща както ОСТ на ЕС, така и бившите британски отвъдморски територии. Насочена е към постигането на напредък в областта на устойчивата енергия и повишаването на издръжливостта спрямо изменението на климата. През 2023 г. беше стартиран основаният на търсенето механизъм GO. В резултат на това бяха избрани общо 33 отделни проекта за различни проучвания или техническа помощ за действия, пряко свързани с изменението на климата. Бяха разработени уебсайт и уебплатформа. По проекта бе организирана и съпътстваща проява на COP 28 в Дубай относно ролята на индекса на многоизмерна уязвимост (Multidimensional Vulnerability Index — MVI) за привличането на финансиране за изграждане на устойчивост. Тази дейност породила и необходимостта от форум за финансиране на борбата с изменението на климата за ОСТ, който ще се проведе през октомври 2024 г. в Брюксел.

в) Техническа помощ и институционална подкрепа

През 2022 г. стартира младежката мрежа на отвъдморските страни и територии (ОСТ-YN), финансирана по линия на Инструмента за техническо сътрудничество по 11-ия ЕФР в размер на 560 000 EUR. Периодът на изпълнение е три години.

25 младежи (20—28 години) от 10 различни ОСТ бяха избрани за участие в едногодишна учебна пътека, която ще им позволи да научат повече за партньорството между ЕС и ОСТ и за функционирането на европейските институции, както и да изградят мрежи от контакти с младежи със сходни възгледи от други ОСТ.

През 2023 г. първата група успешно приключи мандата си и беше избрана нова група от 25 млади хора с членове от **всичките 13 ОСТ, асоциирани към ЕС**. В рамките на своя едногодишен мандат членовете на младежката мрежа на ОСТ имаха възможност да направят едноседмично проучвателно посещение в Брюксел през октомври 2023 г., да присъстват на различни уебинари и онлайн срещи, да участват в прояви, свързани с ОСТ и/или младежта, по представляващи интерес теми и да работят съвместно за принос към форума ОСТ—ЕС (проведен в Брюксел през февруари 2024 г.).

г) Европейска инвестиционна банка (ЕИБ)

Инвестиционният механизъм за ОСТ (фонд в размер на 48,5 милиона евро), управляван от ЕИБ съгласно предишното РОА от 2013 г., предостави финансиране за лихвени субсидии и техническа помощ (5 милиона евро). ЕИБ допълни финансирането на Механизма със свои собствени ресурси (до 100 милиона евро). Механизмът престана да съществува в рамките на новото РОАГ и операциите приключиха през 2020 г. и 2021 г.

Съгласно споразумението за прехвърляне между Комисията, Обединеното кралство и ЕИБ, подписано през февруари 2023 г., нетните обратни постъпления, произтичащи от Инвестиционния механизъм за ОСТ, ще бъдат добавени като годишни допълнителни средства към неразпределения фонд в рамките на РОАГ. До 2027 г. се очакват обратни постъпления от около 35 милиона евро, от които 13,6 милиона евро бяха получени до края на 2023 г.

Понастоящем ОСТ имат право да предлагат проекти за новия инструмент InvestEU на конкурентна основа, тъй като вече няма специално разпределени средства за ОСТ. Когато е възможно, се предоставя подкрепа. Например с помощта на Комисията през 2023 г. във Френска Полинезия и Нова Каледония се проведе мисия на ЕИБ за насърчаване на участието на ОСТ от Тихоокеанския регион.

II. СЪТРУДНИЧЕСТВО СЪГЛАСНО НОВОТО РЕШЕНИЕ ЗА ОСТ ПРЕЗ 2023 Г.

Финансови ресурси съгласно РОАГ

Заделените за ОСТ средства за периода 2021—2027 г. в размер на 500 милиона евро се разпределят по следния начин въз основа на приложение 1 към Решението:

- 164 милиона евро за териториално (двустранно) разпределение за ОСТ, с изключение на Гренландия;
- 225 милиона евро за териториално (двустранно) разпределение за Гренландия;
- 76 милиона евро за регионално сътрудничество, от които 15 милиона евро за междурегионално сътрудничество на ОСТ със съседните им държави извън ОСТ;
- 22 милиона евро за проучвания и мерки за техническа помощ;
- 13 милиона евро под формата на неразпределени средства в случай на непредвидени обстоятелства, нови предизвикателства и нови международни инициативи и приоритети.

Обратните постъпления от вече прекратения Инвестиционен механизъм за ОСТ, управляван от ЕИБ, ще бъдат добавяни към неразпределените средства при получаването им.

В съответствие с критериите, определени в Решението, **дванадесет (от тринадесет) ОСТ са допустими за двустранно разпределение съгласно РОАГ**. Френските южни и антарктически територии (ТААФ), които са единствените ненаселени ОСТ, се смятат за регион за целите на допустимостта за финансиране съгласно член 84, параграф 1 от

РОАГ, като по този начин се ползват от специална регионална програма, вместо от двустранно разпределение.

Трите регионални програми, съответно за Карибския басейн, Тихоокеанския регион и Индийския океан, имат за цел да се насърчи сътрудничеството между ОСТ от един и същ регион, които са изправени пред сходни предизвикателства и имат сходни приоритети. С действията, финансирани в рамките на регионалните разпределения, се подпомагат разработването и изпълнението на всеобхватни регионални програми и проекти за справяне с тези предизвикателства. Голяма новост в РОАГ е **вътрешнорегионалният пакет**, чрез който се заделят средства за насърчаване на сътрудничеството между ОСТ и съседните им държави от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) и/или други трети държави, както и най-отдалечените региони на ЕС.

Положението през 2023 г.

а) Териториално сътрудничество

През 2023 г. приключи програмирането на териториално разпределените средства за ОСТ. Сега са въведени **всички териториални многогодишни индикативни програми (МИП)**, като последната МИП на островите Уолис и Футуна бе приета през 2023 г., с което се насърчава социално-икономическото развитие с акцент върху устойчивия туризъм (20,4 милиона евро).

Изпълнението на средствата за сътрудничество за периода 2021—2027 г. набра силен импулс през 2023 г., като преди края на 2023 г. бяха одобрени три многогодишни плана за действие (цифровизация чрез пътната карта за електронно управление за Аруба — 14,2 милиона евро, образование за Гренландия за 2024 г. и 2025 г. — 71,25 милиона евро и мерки за подкрепа за 2023 г. и 2024 г. — 3,4 милиона евро), както и два годишни плана за действие (вода и канализация за Бонер — 4,6 милиона евро, екологосъобразен растеж за Гренландия — 22,5 милиона евро). Приоритетните области на тези действия са в пълно съответствие с приоритетите на Зеления пакт, както и с програмите в областта на цифровите технологии и за работни места и растеж. С приемането на тези действия общата стойност на поетите задължения за 2021—2023 г. достигна 42 % от общия пакет по РОАГ в размер на 500 милиона евро. Следва да се отбележи, че темите, свързани със Зеления пакт, са отразени в 14 от приетите 16 МИП. Това означава, че около 47 % от общите ресурси на РОАГ ще бъдат мобилизирани за сътрудничество в рамките на Зеления пакт (напр. в областта на енергията от възобновяеми източници, биологичното разнообразие, намаляването на риска от бедствия, устойчивото селско стопанство, управлението на отпадъчните води и екологосъобразния растеж).

За карибските ОСТ през 2023 г. бяха подписани три споразумения за финансиране — за Саба, за устойчива и възобновяема енергия (4,1 милиона евро), за Синт Еустацус за устойчива енергия (2,9 милиона евро) и за Сен Бартелеми за управление на риска от бедствия (2,5 милиона евро). За Саба и за Сен Бартелеми през 2023 г. бяха извършени първите плащания съответно от 2,5 милиона евро и 0,25 милиона евро.

Що се отнася до тихоокеанските ОСТ, през 2023 г. бяха подписани две споразумения за финансиране: за Френска Полинезия — за устойчиво управление на водите (31,1 милиона евро), и за Нова Каледония — за енергийния преход (30,9 милиона евро). През 2023 г. беше преведено първо плащане в размер на 6 милиона евро за Френска Полинезия.

Сен Пиер и Микелон напредват с добро темпо в изпълнението на програмата си за бюджетна подкрепа в областта на устойчивия туризъм. През 2023 г. бяха приети значителни мерки в полза на устойчивото развитие, като например многогодишно енергийно програмиране, насърчаване на устойчивия туризъм и подкрепа за енергията от възобновяеми източници. По отношение на икономическата диверсификация бяха осъществени инициативи, като например за отворените данни, бе стартирана платформата за колективно финансиране и бе изпълнена стратегия за привлекателност на предприемачеството. Освен това бяха положени усилия за насърчаване на приобщаването чрез програми за подкрепа, обучение и инициативи за подобряване на пригодността за заетост на младите хора и хората с увреждания. По-конкретно бюджетната подкрепа от ЕС позволи да бъдат обучени 421 млади хора (от 807 от общия брой 5 974 жители). През 2023 г. беше извършено първо плащане в размер на 7 милиона евро.

В **Гренландия** приключи бюджетната подкрепа в областта на образованието, приета през 2021 г., като последното плащане бе на стойност общо 27,8 милиона евро, от които 5,3 милиона евро за променливия транш. По тази програма бе постигнат напредък, наред с други въпроси, по отношение на използването на ИТ решения в отговор на недостига на учители, по-добрата координация в сектора и насърчаването на иновативни умения.

Новата образователна програма за периода 2023—2024 г. е съсредоточена върху преквалификацията и повишаването на квалификацията, подобрените учебни програми за професионално образование и благосъстоянието на учениците въз основа на новата гренландска стратегия за образование. Изпълнението започна през първата половина на 2024 г.

Действието в новата приоритетна област „Екологосъобразен растеж“ беше прието през 2023 г. със сума в размер на 22,5 милиона евро. Чрез него ще се насърчава сътрудничеството в областта на устойчивата енергия, суровините, околната среда и научните изследвания. В съответствие със стратегията на ЕС за Global Gateway се очаква да се създаде по-силна позиция за Съюза в Гренландия, за да се постигне напредък по екологичния преход, например в ключовата област на суровините от критично значение — в съответствие с меморандума за разбирателство относно устойчивите вериги за създаване на стойност в областта на суровините, подписан през ноември 2023 г.

През 2023 г. продължи подготовката за откриването на Бюрото на Европейската комисия в Нуук и Бюрото беше официално открито на 15 март 2024 г. Това бюро ще улесни управлението на съществената подкрепа на ЕС за Гренландия (225 милиона евро по РОАГ) и ще допринесе за задълбочаване на нашето партньорство, включително чрез диалог по политиката, в сътрудничество със специалния пратеник на ЕС по въпросите на Арктика. Освен това Бюрото ще предоставя информация и ще насърчава частните и публичните инвестиции на ЕС в Гренландия в сътрудничество със съответните служби на Комисията и други партньори, включително Европейската инвестиционна банка, като взема предвид приложимите финансови инструменти на ЕС и в подкрепа на изпълнението на приоритетите на Global Gateway.

б) Регионално сътрудничество

Всички регионални МИП вече са въведени с приемането на останалите вътрешнорегионални МИП през 2023 г.⁷ Регионалната МИП на Карибския басейн,

⁷ МИП за Тихоокеанския регион (екологосъобразни продоволствени системи като част от синята икономика) и за ТААФ (биологично разнообразие) вече бяха приети през 2021 г.

съсредоточена върху устойчивото управление на природните ресурси, вече беше приета през 2022 г., а през 2023 г. беше стартирана мисия за формулиране на проекта на действието. През 2023 г. продължи подготовката на действието за изпълнение за МИП за Френските южни и антарктически територии (ТААФ), като се очаква то да бъде прието през 2024 г. Акцентът ще бъде върху опазването на биологичното разнообразие и екологичните функции на морската среда в ТААФ и в югозападната част на Индийския океан. Формулирането на действията по регионалната МИП за Тихоокеанския регион продължи и през 2023 г.

Освен това, за да се засили регионалната интеграция на ОСТ в съответните им региони и да се преодолеят глобалните предизвикателства, като изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и продоволствената несигурност, както и за да се постигне устойчиво развитие с подобрена свързаност, по РОАГ се заделят специални ресурси за вътрешнорегионално сътрудничество. За тази цел е предвиден пакет от 15 милиона евро, а съответната МИП беше приета през ноември 2023 г. През последното тримесечие на годината започна обмен с ОСТ във всеки регион относно програмирането на тези ресурси.

в) Техническа помощ и институционална подкрепа

През 2023 г. продължи мобилизирането на техническа помощ, по-специално за подпомагане на органите на ОСТ в процеса на формулиране на нови действия за Бонер, Аруба, ТААФ, Уолис и Футуна, Гренландия и регионалната програма за Карибския басейн. Подкрепата обхваща и началната фаза на организирането на годишния форум ОСТ-ЕС в Брюксел през февруари 2024 г., за който през ноември 2023 г. беше сключен договор с доставчик на услуги. Освен това беше избрана специализирана агенция за насърчаване на партньорството между ОСТ и ЕС чрез комуникационна кампания. През 2023 г. по линия на инструментите за техническо сътрудничество (ИТС) бяха отпуснати общо 0,9 милиона евро.

Освен това през 2023 г. ЕС подкрепи Асоциацията на отвъдморските страни и територии (ОСТА) чрез техническа помощ при организирането на институционалния диалог с ЕС и на министерската конференция на ОСТА, проведена в рамките на форума ОСТ-ЕС през февруари 2024 г. в Брюксел. Както е посочено по-долу, сериозните административни и институционални слабости в рамките на ОСТА продължиха да възпрепятстват по-ефективния и безпрепятствен диалог между ОСТ и ЕС през цялата година.

Асоциация на отвъдморските страни и територии (ОСТА)

Комисията е дългогодишен и силен поддръжник на Асоциацията на отвъдморските страни и територии (ОСТА), като признава важната ѝ роля за изпълнението на партньорството между ЕС и ОСТ. От 2018 г., като премина от предишната техническа помощ, Комисията започна да финансира текущите разходи на секретариата на ОСТА чрез договори за отпускане на безвъзмездни средства, както беше поискано от Асоциацията.

ОСТА е със седалище в Брюксел под правната форма на частноправен субект по белгийското законодателство (организация с нестопанска цел). От 2020 г. насам Асоциацията е изправена пред нарастващи вътрешни административни трудности, водещи до замразяване на банковата ѝ сметка през 2022 г., която официално беше деблокирана едва през май 2023 г. В резултат на това секретариатът на ОСТА беше

парализиран за големи периоди от 2022 г. и 2023 г. и условията за подписване на ново споразумение за отпускане на безвъзмездни средства през 2023 г. не бяха изпълнени.

През 2023 г. договорите за отпускане на безвъзмездни средства за 2020 г. и 2021 г. бяха одитирани от Комисията и предварителните констатации бяха предадени на ОСТА. За 2022 г. на Комисията беше представен подробен доклад за проверка на разходите. Текат свързани с това консултации между Комисията и ОСТА.

Комисията насърчи ОСТА да предприеме необходимите мерки за укрепване на своите системи за вътрешен контрол и за подсилване на административния капацитет и управленските практики. В този контекст през 2023 г. ОСТА проведе консултация с членовете си и изготви стратегическа актуализация на стратегията си за периода 2021—2027 г., като се съсредоточи върху институционалните и административните аспекти.

III. ИНСТИТУЦИОНАЛЕН ДИАЛОГ ПРЕЗ 2023 Г.

В РОАГ (член 14) съществуват три структури за диалог:

Форум ОСТ—ЕС

Годишният форум е най-висшата политическа форма на диалог между ОСТ и ЕС. Изданието за 2023 г. беше първоначално планирано за последното тримесечие на 2023 г., но беше отложено за февруари 2024 г. с поемането от Гренландия на ротационното председателство на ОСТА.

Тристранни консултации/тристранни срещи

През 2023 г. в Брюксел бяха организирани три тристранни срещи между Комисията (председател), представителите на ОСТ и държавите членки, с които са свързани ОСТ (през март, юни и октомври, всичките в хибриден формат). Те предоставиха платформа за диалог по отношение на политиката с цел обмен на важна информация, обсъждане на приоритетни теми от взаимен интерес и проследяване на напредъка по прилагането на Решението за асоцииране. Освен това те позволиха да се работи съвместно по идеи за това как да се оформи ролята на ОСТ в стратегията за Global Gateway, да се задълбочи диалогът и да се работи по инвестициите. Други обсъдени въпроси бяха институционалното положение на ОСТА, състоянието на подготовката и бъдещите действия във връзка с изпълнението на пакета на РОАГ за вътрешнорегионално сътрудничество, подготовката на комуникационна кампания за всички ОСТ и представянето на пилотната инициатива за култура на ОСТ-най-отдалечени региони (Archipel). Накрая, проведената през октомври тристранна среща даде възможност за определяне на общи приоритети за форума ОСТ—ЕС през 2024 г. в Брюксел през февруари 2024 г. с цел обмен на мнения относно планираното обучение за ОСТ относно засиленото им участие в хоризонталните програми на ЕС и информиране на държавите членки и териториите за текущите дейности в рамките на проекта за младежка мрежа на ОСТ.

Ad hoc партньорски работни групи (ПРГ)

ПРГ се ръководят от търсенето и през 2023 г. не бяха организирани срещи.

През 2023 г. институционалният диалог се характеризираше с липсата на проактивност и координация от страна на ОСТА поради административните му затруднения.

IV. С ПОГЛЕД В БЪДЕЩЕТО

Програмирането на разпределените средства по РОАГ е приключено, с изключение на неразпределения фонд по РОАГ, приложение I (вж. по-долу).

За 2024 г. се предвиждат 2 нови действия за изпълнение: i) регионални действия на Карибския басейн в областта на продоволствената сигурност, водите и биологичното разнообразие (21 милиона евро) и ii) социално-икономическо развитие за Уолис и Футуна (20,4 милиона евро). Формулирането на регионалното действие в Тихоокеанския регион относно устойчивите продоволствени системи (36 милиона евро) ще бъде приключено през 2024 г., за да бъде официално прието в началото на 2025 г.

Същевременно изпълнението на все още незавършените дейности по предишното Решение за ОСТ (11-ия ЕФР), и по-специално тематичната програма Green Overseas (Зелени отвъдморски територии) и регионалната програма RESEMBID, ще продължи до приключването им.

Друг приоритет за 2024 г. е продължаването на работата по подготовката на действия в рамките на вътрешнорегионалната МИП. Ще започнат и обсъждания относно начините за използване на неразпределения фонд на РОАГ в съответствие с приоритетите на Global Gateway и евентуално в съчетание с регионални/вътрешнорегионални разпределени средства.

За 2024 г. и за в бъдеще ще бъде важно да се извлече по-голяма стратегическа полза от отличните отношения между ОСТ и ЕС и да се засили допълнително ролята на ОСТ в съответните регионални стратегии на ЕС, включително за Арктика, Индийско-Тихоокеанския регион и Латинска Америка, както и в Споразумението от Самоа. Въпреки че програмите за териториално/двустранно сътрудничество са добре съгласувани със стратегията за Global Gateway, друг приоритет на действията на ЕС ще се състои в насърчаване на по-тесни регионални взаимноизгодни партньорства между ОСТ и техните съседни държави и територии, включително държавите от АКТБ и държавите извън АКТБ, и най-отдалечените региони. Като хоризонтален приоритет трайната ангажираност на младите хора също ще бъде от ключово значение за нашето партньорство.

Комуникационна кампания, стартирана през 2023 г., допълнително ще повиши осведомеността и ще създаде положително възприятие сред обществеността за партньорството между ОСТ и ЕС. Това ще бъде допълнено от специални дейности за обучение с цел насърчаване на капацитета на ОСТ за засиленото им участие в хоризонталните програми на ЕС.

Комисията ще продължи да работи с ОСТА, включително в рамките на тристранни консултации, относно последващите действия във връзка с одитите и проверките на разходите във връзка с безвъзмездните средства за 2020, 2021 и 2022 г. Успоредно с това ще бъдат разработени специални схеми за техническа помощ, които да съпътстват ОСТА в усилията ѝ за извършване на реформи и провеждане на законоустановени дейности.

Следващият форум ОСТ—ЕС, предвиден в Аруба през 2025 г., ще позволи да се направи преглед на изпълнението на финансовото сътрудничество в рамките на РОАГ, да се обсъдят теми от общ интерес и да се направлява стратегически партньорството между ЕС и ОСТ.